

N° 1672.

1888.
A 6125.

Pänu Gesti-rahwa

Kalender

ehf

Täht-raamat

1889

aasta pääle, pärast

Jeesuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 365 päewa.

Pärnus,

trükitud ja müia F. W. Borm'i pärijate juures.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

39215

I 858

Pärnu Eesti-rahwa

K a l e n d e r

ehf

Täht-raamat

1889

aasta peale pärast

Teefuse Kristuse

sündimist.

E. K. S. 1542.

Sel aastal on 365 päewa.

Pärnus,

trükitud ja müia J. W. Vorm'i pärijate juures.

Märkide seletamine.

	noor kuu.		esimene weerand.
	täis kuu.		viimne weerand.

P. Püha. — p. päew ja pärast. — h. hommiku.
 l. lõuna. — ö. öhtu ja ööse. — e. enne.

Maasta aead.

Kewade hakab 8. Märtsil kell 11 hom.
 Sui hakab 9. Juunil kell 7 hom.
 Sügise hakab 10. Septembril kell 10 öhtu.
 Tali hakab 9. Detsembril kell 4 öhtu.

Jõulu ja Wastla päewa wahet on 8 nädalat
 2 päewa.

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 14. Юня 1888.

Mõne sünduse mälestus ja arv.

	Maastab.
Maailma loomisest	5839
Jesanda Jeesuse Kristuse sündimisest	1889
Tartu-linna alustamisest	859
Mill' ristiusk Viimimaale tuli	698
Tallinna-linna alustamisest	670
Pärnu-linna alustamisest	634
Pühsirohu leidmisest	547
Raamatu trükitunsti leidmisest	449
Lutteruse õige usu üleswõtmisest	372
Wanast lattuast	232
Toomba põlemisest	205
Suurest näljast Viivi- ja Gestimaal	194
Peeterburgi-linna alustamisest	186
Leisest lattuast	179
Mill' meie maa Weneriigi walitsuse alla sai	179
Tartu suure kooli eht akadeemi asutamisest	87
Mill' uusi rõugid panema hakati	86
Kui Brantsus Mustu tuli ja teda Weneriigist hoopis välja aeti	78
Gestimaa talurahwa priits lastmisest	72
Meie Keisri härra Aleksandre III. sündimisest	44
Viimima talurahwa priits lastmisest	70
Uue kiriku-saaduse järel Jumalateenistus	58
Krimmi sõa hakatusest	35
Meie armuline Keiser Aleksander III. walitsemas	9
Mill' viimane suur hinge-lirjutus oli	31
Wenemaa rahwa priits lastmisest	28
Mill' üleüldine mäeteenistus hakkas	16

Kristuse ümberlõikamisest. Luut. 2, 21.

1 Pühap.	Nääri-päew.	Alta Sumal!
2 Esmasp.	Nabel	Alaline
3 Teisip.	Emiire	pilwine
4 Reeknäd.	Metusala	
5 Neljap.	Siimeon	☿ 7, 13' h.
6 Reede	3 Kun. Püh.	taewas.
7 Laup.	Julianus	Paras

Jeesus 12 aastat wana. Luut. 2, 41.

8 Pühap.	1. P. p. 3 R. P.	külm.
9 Esmasp.	Kaspar	Külm
10 Teisip.	Paawli päew.	annab
11 Reeknäd.	Hugo	
12 Neljap.	Reinhold	☾ 5, 33' d.
13 Reede	Atso	järele.
14 Laup.	Robert	

Pulmad Raana linnas. Johann. 2, 1.

15 Pühap.	2. P. p. 3 R. P.	Pilwine
16 Esmasp.	Madli	

17 Teisip.	Tõnise päew.	taewas.
18 Reeknäd.	Ellen	Annab
19 Neljap.	Saara	☼ 10, 46' h.
20 Reede	Maab. Sebast.	natuke
21 Laup.	Agnes	pehmet lund.

Kapernauma päälitust. Matt. 8, 1.

22 Pühap.	3. P. p. 3 R. P.	Külm,
23 Esmasp.	Laala	pea jälle
24 Teisip.	Timoteus	pehme
25 Reeknäd.	Paawli ümb.	ilm.
26 Neljap.	Hans	☼ 10, 34' d.
27 Reede	Ilona	Külm
28 Laup.	Karl	lähab

Jeesuse laematesest. Matt. 8, 23.

29 Pühap.	4. P. p. 3 R. P.	fangemaks.
30 Esmasp.	Ludolw	Palju
31 Teisip.	Tekla	lund.

Isel tõuseb päike t. 8, 50 min.; lähab looja t. 3, 29 min.
 Ilmal " " " 8, 33 " " " " 3, 52 "
 Alfel " " " 8, 12 " " " " 4, 17 "

1 Kesknäd.	Brigitte	Annab
2 Neljap.	Küünla p.	rohkeste
3 Keede	Ida	☾ 11, 53' ö.
4 Laup.	Mai	lund.

Töötégijaist wiina mäel. Matt. 20, 1.

5 Pühap.	9. P. e. Kr. ii. P.	Raunis
6 Esmasp.	Toora	külm.
7 Teisip.	Rikart	Pehme ilm.
8 Kesknäd.	Saalomon	Sajab
9 Neljap.	Polli	rohkeste
10 Keede	Pauline	lund
11 Laup.	Rosa	☾ 1, 31' h.

Rülvajast ja mitmesugusest põllust. Luut. 8, 4.

12 Pühap.	8. P. e. Kr. ii. P.	ja
13 Esmasp.	Meliita	kaunis
14 Teisip.	Walentin	külm
15 Kesknäd.	Liina	ilm.
16 Neljap.	Suula	Selge.

17 Keede	Konstantzia	☾ 11, 37' ö.
18 Laup.	Anton	Pehme ilm.

Jeesuse kannatamisest. Luut. 18, 31.

19 Pühap.	7. P. e. Kr. ii. P.	Heitlik ilm.
20 Esmasp.	Ottokar	Selge
21 Teisip.	Wastla päew	ilm.
22 Kesknäd.	Tuhka päew	Külm ja
23 Neljap.	Miina	selge ilm
24 Keede	Madise päew	kunni
25 Laup.	Alma	☾ 7, 36' ö.

Jeesust kiusatakse kuratist. Matt. 4, 1.

26 Pühap.	1. P. paastus.	felle
Suure Majesteeti Keisri Härra Aleksander III. sündimise päew.		

27 Esmasp.	Leander	fuu lõpuni.
28 Teisip.	Juustus	

Isel tõuseb päike l. 7, 45 min.; lähäb looja l. 4, 44 min.					
11mal " " " 7, 17 " " " 5, 11 "					
21sel " " " 6, 52 " " " 5, 33 "					

1 Kesknäd.	Valme päew	Dõfiti külm,
2 Neljap.	Lowiisa	

Keiserliku Majesteeti auujärjele saamise päew.

3 Reede	Kunigunde	päewa
4 Laup.	Alisse	

Kaananea-maa naesest. Matt. 15, 21.

5 Pühap.	2. P. paastus.	☉ 1, 24' d.
6 Esmasp.	Gottwrid	pehme
7 Teisip.	Ella	ja
8 Kesknäd.	Pööri päew.	selge
9 Neljap.	Ewald	ilm.
10 Reede	Mikko	
11 Laup.	Konstantin	Slus ja

Kristus ajab turja maimu wälja. Luuk. 11, 14.

12 Pühap.	3. P. paastus.	☾ 8, 30' h.
13 Esmasp.	Ernst	selge ilm.
14 Teisip.	Matilde	
15 Kesknäd.	Ulrike	Annab
16 Neljap.	Gabriel	

17 Reede	Truuta	lund.
18 Laup.	Adeliine	Sajab

Jeesus sündib 5000 meest. Joann. 6, 1.

19 Pühap.	4. P. paastus.	☉ 1, 13' d.
20 Esmasp.	Rupert	wihma
21 Teisip.	Benedikt	ja lund.
22 Kesknäd.	Kaawael	Tormine
23 Neljap.	Liits	ja
24 Reede	Kasimir	annab lund.
25 Laup.	Paastu M. p.	

Jeesus wistatakse kiwidega. Joann. 8, 46.

26 Pühap.	5. P. paastus.	Heitlik.
27 Esmasp.	Kustaw	☉ 3, 23' d.
28 Teisip.	Eugenie	Dõfiti
29 Kesknäd.	Wilipiine	külm.
30 Neljap.	Meeri	
31 Reede	Teetel	

11tel tõuseb päite t. 6, 25 min.; lähäb looja t. 5, 55 min.

11mal	"	"	5, 54	"	"	"	6, 20	"
21tel	"	"	5, 26	"	"	"	6, 43	"

1 Esmasp.	Wolbri päew.	8. küli nädal.	Sajab
2 Teisip.	Siigismund		wihma.
3 Kesknäd.	+ leidm. p.		☉ 8, 18' h.
4 Neljap.	Tiiu		Ilm lähab
5 Reede	Rottard		jahemaks.
6 Laup.	Tietrif		

Keiserliku Kõrguse Suurwürsti auujärje pärija
Nikolai Aleksandrowitshi sünnimise päew.

Jeesuse äraminemisest ka juure. Joann. 16, 5.

7 Pühap.	4. P. p. ül. P.	7. küli nädal.	Kulmad
8 Esmasp.	Luitgard		õdd.
9 Teisip.	Nikolai		☾ 11, 29' d.
10 Kesknäd.	Kreet		Sajab wih-
11 Neljap.	Wiktor		ma ja
12 Reede	Walli		kange tuul.
13 Laup.	Wietso		

Õigest palwest. Joann. 16, 23.

14 Pühap.	5. P. p. ül. P.	6. f. n.	Annab
15 Esmasp.	Sohwi		wihma.

Suure Keiserliku Majesteetide kroonimise päew.

16 Teisip.	Kert	6. küli nädal.	Selge
17 Kesknäd.	Herbert		☉ 6, 56' d.
18 Neljap.	Suur risti p.		ja
19 Reede	Wiilip		kange
20 Laup.	Pilla		põhja tuul.

Püha Waimu tõutusest. Joh. 15, 26.

21 Pühap.	6. P. p. ül. P.	5. küli nädal.	Uhtemiisi
22 Esmasp.	Emilie		selge ja
23 Teisip.	Leontiine		põhja tuul.
24 Kesknäd.	Esther		☾ 9, 38' d.
25 Neljap.	Elfriede		Annab
26 Reede	Eduard		wihma.
27 Laup.	Ludolw		

Püha Waimu saatmisest. Joh. 14, 23.

28 Pühap.	1. Suiste P.	4. f. näd.	Wilud õdd
29 Esmasp.	2. Suiste P.		ja
30 Teisip.	Wiigand		palju
31 Kesknäd.	Aliide		wihma.

Isel tõuseb päite t. 3, 42 min.; lähab looja t. 8, 20 min.

11mal	"	"	3, 13	"	"	"	8, 42	"
21sel	"	"	2, 56	"	"	"	9, 1	"

1 Neljap.	Ilo	4. t. n.	☉ 3, 34' d.
2 Reede	Emma		Wäga soe.
3 Laup.	Eraasmus		Müristab.

Jeesus ja Nikodeemus. Joann. 3, 1.

4 Pühap.	3ainu Jum. P.	3. täli nädal.	Selge ja
5 Esmasp.	Boniwaatsius		ilus ilm.
6 Teisip.	Adalbert		Annab
7 Kesknäd.	Lukretsia		
8 Neljap.	Bridolin		☾ 9, 11' h.
9 Reede	Pitkem päew.		rohkeste
10 Laup.	Blawius		wihma

Rikkast mehest ja waekest Laatsarusest. Luut. 16, 19.

11 Pühap.	1. P. p. 3a. J. P.	2. täli nädal.	ja soe.
12 Esmasp.	Noora		Wilud
13 Teisip.	Toobias		
14 Kesknäd.	Josewine		õhtud.
15 Neljap.	Amilde		
16 Reede	Juustiina		☉ 10, 30' h.
17 Laup.	Artur		

Suurest õhtusöömaajast. Luut. 14, 16.

18 Pühap.	2. P. p. 3a. J. P.	1. täli nädal.	Sajab
19 Esmasp.	Wiktor		palju
20 Teisip.	Wlorian		wihma.
21 Kesknäd.	Emil		Wäga wilud
22 Neljap.	Ludmilla		õhtud.
23 Reede	Malwina		Wihmasadu.
24 Laup.	Jaani p.		☉ 7, 35' h.

U rakadunud lambast ja trahma rahwast. Luut. 15, 1.

25 Pühap.	3. P. p. 3a. J. P.	2. täli nädal.	Annab
26 Esmasp.	Jeremias		wihma ja
27 Teisip.	Waldeka		õõsiti
28 Kesknäd.	Joosua		jahe.
29 Neljap.	Peeter Pauli p.		
30 Reede	Lilla		☉ 10, 38' d.

11 sel tõuseb päike t. 2, 46 min.; lähäb looja t. 9, 14 min.

11mal	"	"	2, 45	"	"	"	9, 17
21 sel	"	"	2, 54	"	"	"	9, 14

1 Laup.	Teobald	Annab
Olge armulised! Luuk. 6, 36.		
2 Pühap.	4. P. p. 3a. J. P.	mihma
3 Esmasp.	Kornelius	ja
4 Teisip.	Ulrik	jahe.
5 Keisnäd.	Edit	
6 Neljap.	Hektor	Soe
7 Reede	Alaine	C 9, 21' b.
8 Laup.	Adelaide	ja selge.

Peetruse rohkest talasaagist. Luuk. 5, 1.

9 Pühap.	5. P. p. 3a. J. P.	Wäga soe.
10 Esmasp.	7 wennaste p.	Müristab
11 Teisip.	Emmeline	
12 Keisnäd.	Hendrik	ja
13 Neljap.	Mareta päew.	sagedad
14 Reede	Dskar	
15 Laup.	Apostl. laht.	wihmawood.

Waariseride õigusest. Matt. 5, 20.

16 Pühap.	6. P. p. 3a. J. P.	☉ 1, 37' h.
17 Esmasp.	Margot	Selge

18 Teisip.	Kosina	ja
19 Keisnäd.	Kamilla	palaw.
20 Neljap.	Eliias	Enamiste
21 Reede	Daaniel	
22 Laup.	Maria Magd.	selge.

Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna nime päew.

4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1.

23 Pühap.	7. P. p. 3a. J. P.	☉ 3, 3' d.
24 Esmasp.	Kristiina	Soe lähab
25 Teisip.	Jakobi päew.	suuremaks.
26 Keisnäd.	Anna	Wäga soe.
27 Neljap.	Marta	Sajab
28 Reede	Plaatu	
29 Laup.	Edmund	natuke

Wale-prohwetibest. Matt. 7, 15.

30 Pühap.	8. P. p. 3a. J. P.	☉ 6, 19' h.
31 Esmasp.	Angelika	wihma.

Isel tõuseb päite t. 3, 6 min.; lähab looja t. 9, 3 min.

11mal	"	"	3, 26	"	"	"	8, 45
21sel	"	"	3, 47	"	"	"	8, 23

1 Teisip.	Peetr. wang.	Alati
2 Keefnäd.	Ellinor	felge
3 Neljap.	August	ja
4 Reede	Roman	foe ilm.
5 Laup.	Dswald	

Ületohtusest maja-pidajast. Luut. 16, 1.

6 Pühap.	9. P. p. 3a. J. P.	0, 28' ö.
7 Esmasp.	Alwred	Sajab
8 Teisip.	Kotlep	armaste
9 Keefnäd.	Iwar	wihma.
10 Neljap.	Lauritse päew	Annab
11 Reede	Dlga.	rahet
12 Laup.	Klaara	

Jeruusalemma ärarikkumiseft. Luut. 19, 41.

13 Pühap.	10. P. p. 3a. J. P.	wihma.
14 Esmasp.	Selma	3, 36' ö.
15 Teisip.	Küli Maarja p.	Sojad
16 Keefnäd.	Anastasia	päewad
17 Neljap.	Adele	ja

18 Reede	Helene	palju
19 Laup.	Melanie	wihma.

Waariserist ja tõlnerist. Luut. 18, 9.

20 Pühap.	11. P. p. 3a. J. P.	Sagedad
21 Esmasp.	Walter	9, 11' ö.
22 Teisip.	Nadiine	wihma-
23 Keefnäd.	Benjamin	wood.
24 Neljap.	Pärtli päew	Sõd
25 Reede	Ludwik	wilud,
26 Laup.	Nataalie	

Kurbist ja teeletumast. Mart. 7, 31.

27 Pühap.	12. P. p. 3a. J. P.	Keefpäewad
28 Esmasp.	Auguste	3, 29' ö.
29 Teisip.	Joann. huff.	soojad.
30 Keefnäd.	Aleksander	

Suure Majesteeti Keisri Härra nime päew.

31 Neljap.	Wilma	
------------	-------	--

Isel tõuseb päite t. 4, 13 min.; läheb looja t. 7, 55 min.

11mal	4, 36	7, 27
21sel	4, 59	6, 58

1 Reede	Egidius	Wäga
2 Laup.	Liisa	foe,

Halastajast Samaaria-mehest. Luut. 10, 23.

3 Pühap.	13. P. p. 3a. J. P.	felle järele
4 Esmasp.	Mall	palju wihma
5 Teisip.	Mooses	⊙ 6, 25' h.
6 Keisnäd.	Magnus	Selge
7 Neljap.	Regiina	ja
8 Reede	Maria sünd. p.	ilus
9 Laup.	Bruno	ilm.

Rümnest pidalitöbifest. Luut. 17, 11.

10 Pühap.	14. P. p. 3a. J. P.	Pöör p.
11 Esmasp.	Gerhard	Heitlik
12 Teisip.	Erna	⊙ 4, 18' h.
13 Keisnäd.	Amaatus	taemas.
14 Neljap.	Risti ülend.	
15 Reede	Nikodeemus	
16 Laup.	Leena	Sõd

Mammonast. Matt. 6, 24.

17 Pühap.	15. P. p. 3a. J. P.	kaunis
18 Esmasp.	Tiitus	sojad.
19 Teisip.	Werner	⊙ 3, 9' h.
20 Keisnäd.	Marianne	Sajab
21 Neljap.	Matteuse p.	palju
22 Reede	Moorits	wihma.
23 Laup.	Wendela	

Raini-linna furnust. Luut. 7, 11.

24 Pühap.	16. P. p. 3a. J. P.	Annab
25 Esmasp.	Aleopas	natuke lund.
26 Teisip.	Joann. õp.	Külm.
27 Keisnäd.	Adolw	⊙ 3, 2' h.
28 Neljap.	Wentsel	Selge ja
29 Reede	Mihkle p.	foe.
30 Laup.	Hironimus	

1fel tõuseb päite t. 5, 24 min.; lähäb looja t. 6, 26 min.
 11mal " " " 5, 47 " " " 5, 56 "
 21fel " " " 6, 10 " " " 5, 27 "

Wee-tõbijest. Luut. 14, 1.

1 Pühap.	17. P. p. 3a. J. P.	Lõikuse P.
2 Esmasp.	Reinhard	Pehme õhk.
3 Teisip.	Elsa	Heitlik.
4 Kolmnäd.	Prantsiskus	☾ 2, 14' h.
5 Neljap.	Amaalie	Soe.
6 Reede	Wiides	
7 Laup.	Alwil	

Suuremast täjust. Matt. 22, 34.

8 Pühap.	18. P. p. 3a. J. P.	Tormine
9 Esmasp.	Pridrik	ja
10 Teisip.	Arwid	wihmane.
11 Kolmnäd.	Burhkart	☼ 4, 2' õ.
12 Neljap.	Walwrid	Pilwine
13 Reede	Irma	taewas.
14 Laup.	Willemine	

Alwatub inimesest. Matt. 9, 1.

15 Pühap.	19. P. p. 3a. J. P.	Annab
16 Esmasp.	Amiine	

17 Teisip.	Wlorentin	sagedaste
18 Kolmnäd.	Luuka päew	wihma.
19 Neljap.	Dige usu ül. w. p.	☾ 10, 7' h.
20 Reede	Wendelin	Selge
21 Laup.	Ursula	

Pulma riidest. Matt. 22, 1.

22 Pühap.	20. P. p. 3a. J. P.	Lutt. püh.
23 Esmasp.	Sewerin	ja õõ
24 Teisip.	Hortensia	külm.
25 Kolmnäd.	Krispin	Selge
26 Neljap.	Amandus	☼ 5, 41' õ.
27 Reede	Laura	ilus
28 Laup.	Siimon	ilm.

Kuninga-mehe pojast. Joann. 4, 47.

29 Pühap.	21. P. p. 3a. J. P.	Kaunis
30 Esmasp.	Waliida	foe.
31 Teisip.	Wolfgang	

Isel tõuseb päike t. 6, 34 min.; lähäb looja t. 4, 57 min.

11mal	"	"	6, 59	"	"	"	4, 29
21sel	"	"	7, 24	"	"	"	4, 3

1 Kesknaäd.	Pühade päew	Pilwine
2 Neljap.	Hingede päew	ja lahke
3 Reede	Gerika	☾ 10, 12' d.
4 Laup.	Otto	õht.

Kavalast julasest. Matt. 18, 23.

5 Pühap.	22. P. p. 3a. J. P.	Selge.
6 Esmasp.	Leonhard	Seeb
7 Teisip.	Engelbert	õd
8 Kesknaäd.	Aleksandra	külma.
9 Neljap.	Teodor	Pilwine.
10 Reede	Martin Lut.	Tuuline.
11 Laup.	Martin piiskop	☾ 3, 20' h.

Rohtu rahast. Matt. 22, 15.

12 Pühap.	23. P. p. 3a. J. P.	Pehme õht.
13 Esmasp.	Arkadius	Pilwine
14 Teisip.	Bridrif	taewas.

Suure Majesteeti Keisri Proua sünnimise päew.

15 Kesknaäd.	Leopold	Niiske
16 Neljap.	Ottomar	

17 Reede	Hugo	☾ 7, 5' d.
18 Laup.	Aleksander	õht.

Jaiiruse tütreft. Matt. 9, 18.

19 Pühap.	24. P. p. 3a. J. P.	Sagedad
20 Esmasp.	Amos	wihmawood.
21 Teisip.	Maria õhw. p.	Pilwine.
22 Kesknaäd.	Alwons	Wihmane
23 Neljap.	Klemenš	ja tuuline
24 Reede	Lebereht	ilm.
25 Laup.	Kadri päew	☾ 11, 29' h.

Ararikkumise märtidest. Matt. 24, 15.

26 Pühap.	25. P. p. 3a. J. P.	Surnute P.
27 Esmasp.	James	Seeb
28 Teisip.	Günter	õd
29 Kesknaäd.	Eberhard	külma.
30 Neljap.	Andrese päew	

Isel tõuseb päike t. 7, 52 min.; lähäb looja t. 3, 26 min.
 11mal " " " 8, 16 " " " 3, 17 "
 21sel " " " 8, 37 " " " 3, 2 "

1 Reede	Arnold	Pilwine.
2 Laup.	Meeta	

Jeesuse Jerusalemma minemiseft. Matt. 21, 1.

3 Pühap.	1. Kr. tul. P.	C 4, 35' ö.
4 Esmasp.	Barbara	Seeb
5 Teisip.	Sabiine	natuks
6 Keisnäd.	Nikolaus	külm.

Suurwürsti Auujärje-pärija nime päew.

7 Neljap.	Antonie	Annab
8 Reede	Maria saam. p.	lund.
9 Laup.	Lühem päew	

Wiimse päwa tähtedest. Lut. 21, 25.

10 Pühap.	2. Kr. tul. P.	2, 29' ö.
11 Esmasp.	Woldemar	Selge
12 Teisip.	Ottillie	ilm.
13 Keisnäd.	Luutsia	Külm
14 Neljap.	Ingeborg	lähab
15 Reede	Johanna	
16 Laup.	Alwine	kangemaßs.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

17 Pühap.	3. Kr. tul. P.	6, 53' h.
18 Esmasp.	Kristohm	Selge.
19 Teisip.	Lot	Sige külm.
20 Keisnäd.	Abraham	Käre
21 Neljap.	Tooma päew	külm.
22 Reede	Beata	
23 Laup.	Wiktoria	

Joannese tunnistus Jeesuseft. Joann. 1, 19.

24 Pühap.	4. Kr. tul. P.	
25 Esmasp.	1. Jõulu P.	7, 14' h.
26 Teisip.	2. Jõulu P.	
27 Keisnäd.	Ev. Johann.	Selge
28 Neljap.	Süüta laste p.	
29 Reede	Noa	taewas.
30 Laup.	Daawit	

Siimeon ja Anna. Lut. 2, 33.

31 Pühap.	P. p. Jõulu.	Külm.
-----------	--------------	-------

11mal tõuseb päike t. 8, 53 min.; lähab looja t. 2, 56 min.

11mal	"	"	9, 1	"	"	2, 58
21sel	"	"	8, 52	"	"	3, 1

Päikes- ja kuu-warjutamised.

Nähtal 1889 warjutakse päikest kaks ja kuu kaks korda, millest paljalt kuuwarjutamised siin nähtavad on.

1) Kuu warjutakse 5. Januaril. Hakkatus kell 6, 35 min. hom.; lõppetus kell 8, 36 min.

2) Teine kuuwarjutamine on 30. Juunil. Hakkatus kell 9, 19 min. ja lõppetus kell 11, 41 min. õhtu.

Täadaandmine,

mil kirjad posti pääle peawad äraantud saama.

Raha kirjad, pakid ning muud hinnawäärilised paberid ja dokumendid wõetakse iga esmaspäew, kesknädal, neljapäew ja laupäew enne lõunat, kello 9sast tunni kello 1ni wastu ja muud kirjad, kui neil tembelbud kuwärid eht postmargid peal, wõiwad iga päew ja igal aeal, selle tarbeks wälja pandud kasti sisse pandud saada. Raha raamatud, pakeedid ja muud hinna wäärilised paberid ning dokumendid antakse neilhammal päiwil ja aeal wälja, mil neid wastu wõetakse, aga peab sellel, kes ise kirjutada ei mõista, kirjutaja kaasas olema, kes wastuwõtmise üle postiraamatusse peab kirjutama.

Järgmistel päewadel saab post-kuntor üsna linni olema:

Keiserliku Majesteetide nimepäewadel, Uue aasta päewal, Kolmekuninga päewal, esimesel ja teisil Lihawõtte pühäl, esimesel Suwiste pühäl ja esimesel Jõulu pühäl.

Kaks tundi päewas, kellu 11 tuni 1 saab post-kuntor järgmistel päewadel lahti olema:

Jssanda templi wiimise p. (Küünla p.), Paastu Maarja p., Jssanda Jerusalemma minemise p. (Palmi puude p.) kolmandamal Lihawõtte p., Jssanda taewaminemise pühäl, Jssanda äraseletamise p. (6. August), Rukki Maarja p. (15. August), Neitsi Maria sündimise p. (8. Septembril), Risti ülendamise p., Neitsi Maria templisse wiimise p. (21. Nowembril) ja iga nädali pühäl.

Kroonu-pühad,

mis uue kiriku-saaduse järele ka Maa kirikutes tulewad pidada.

1. Küünla-tuu 26. päewal. Meie suure Keisri herra ja kõige Weneriigi Jsswalitseja Aleksander Aleksandrowitschi sündimise päew.

2. Paastu-tuu 2. päewal. Meie suure Keisri herra Aleksander Aleksandrowitschi walitjuse hakatuse päew.

3. Lehe-tuu 6. päewal. Tsesarewitsi Suurwärsst auujärje pärija Nikolai Aleksandrowitschi sündimise päew.

4. Veebruaril 15. päeval. Meie suure Keisri herra ja Tsema Abilaasa kroonimise päev.

5. Keina-tuu 22. päeval. Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna nime päev.

6. Lõikuse-tuu 30. päeval. Meie suure Keisri herra Aleksander Aleksandrowitshi nime päev.

7. Talve-tuu 14. päeval. Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna sündimise päev.

8. Jõulu-tuu 6. päeval. Keiserliku kõrguse Suurwürlst Auu-järje pärija nime päev.

Reidsinatshid kroonu-pühi peetatse nenda kui Vaastu jutluse päewi.

Keisri Herra Tsivalitseja sugufelts.

Aleksander III. kõige Wenerigi Tsivalitseja ja Keiser ja ka Poolamaa Kuningas j. n. e., sündinud 26. Weebruari 1845.

Maria Weodorowna, Keisri Proua, sündinud 14. Novembril 1847.

Nende lapsed: 1) Tsessaarewits, Suurwürlst ja Auujärjepärija Nikolai Aleksandrowits, sünd. 6. Mail 1868. 2) Georg

Aleksandrowits, sündinud 27. Aprillil 1871. 3) Ksenia Aleksandrowna, sünd. 25. Märtsil 1875. 4) Michail Aleksandrowits, sündinud 22. Novembril 1878. 5) Olga Aleksandrowna, sündinud 1. Juunil 1882.

Keisri mennad:

1) Suurwürlst Wladimir Aleksandrowits, sünd. 10. Aprillil 1847.

Tsema proua Maria Pawlowna, sündinud 14. Mail 1854.

Nende lapsed: 1, Kirill Wladimirowits, sündinud 30. Septembril 1876. 2, Boris Wladimirowits, sündinud 12. Novembril 1877. 3, Andrei Wladimirowits, sündinud 2. Mail 1879. Suurwürlstiprintsess Helena Wladimirowna, sünd. 18. märtsi päeval 1882.

2) Suurwürlst Aleksei Aleksandrowits, sündinud 2. Januaril 1850.

3) Suurwürlst Sergei Aleksandrowits, sünd. 29. Aprillil 1857.

Lema proua Selissameta Teodorowna,
sünd. 1. Novembril 1864.

4) Suurmürst Paul Aleksandrowits,
sünd. 21. Septembril 1860.

Reisri öde:

Suurmürstina Maria Aleksandrowna,
Edinburgi hertsogi prints Alfredi proua,
sünd. 5. Oktoobril 1853.

L a a d a

p ä e w a d e n ä i t u s .

N ä ä r i = k u u ,

7mal Orgital, 2 pääwa, Tartus, 3 nädalat ja
Wõrus lina laat. 7. Heinaste lina laat, 2 p.
10. Haapsalus, 2 p. 17. Kolomeres, Väane-
maal, 2 p. 20. Wõru linnas. 25. Pärnus,
hooste ja lina laat, 3 p. ja Wolmaris lina
laat. 26. Reblaste-mõis., lina laat, 2 p.
27. Rakwere-linn., 2 p. Raplas, 3. Reedel
pärast Nääri p.

K ü ü n l a = k u u ,

2sel Paldiskis, ja Wõrus. Waskas ja Wil-
landis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus,
lina laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8.
Waskas lina laat. Lihulas, esmaspäawal enne
Wastlap. 15. Willandis lina laat; Riigas
hobuste laat, ja Wõnnus lina laat. Audrus,
reede enne Wastlap. 20. Kiwiloos 2 p. 22.
Wõrus saksa laat 8 p. 27. Lemsis lina laat.

P a a s t u = k u u ,

1. ja 2. Birkeni mõisas, Allendormi kiriku
juures, hob. laat. Keila kiriku juures esmasp.
pärast 3. püha paastus, 2 p. 15. Paide
linnas, Lihawõte laat. Palmis mõis., Tallinna
maal, pääw pärast lihawõte pühi. Willandis,
nädal pärast Suurt Meljapäawa.

J ü r i = k u u ,

10. ja 11. Wõru linn. kauba laat. Ubenurme
küh. Luudingi laat. Pärnus, Esmasp. ja teisip.
enne Jürip. 20. Ruhjas ja Anijõe-mõis.
Harju Jaani küh. 25. Wana Sakkenhovi-mõis.

L e h e = k u u ,

9. Rabinas.

J a a n i = k u u ,

11mal Wõnnu=linnas, 7 p. ja Eshernas. 16. Rakvere=linnas, 2 p. 20. Riigas, 3 näd. Sal=linnas, saksa laad, 2 näd., Paides, ja Palmfi mõisas, Tallinnamaal 3 p. 20. Wõru=linnas. 22. Willandi linnas 2 p., Paju mõisas, Saa=remaal 2 p. 26. Tarwaste mõisas. 27. Sal=linnas ja Waskas. 29. Tartus.

H e i n a = k u u ,

21el Pärnus, ja Karksi-mõisas. 10. Kuresaare linnas, saksa laad, 12 p. 20. Pärnus, saksa laad 3 näd., ja Riigas willa laad, 3 p. 26. Wolmris.

L ö i k u s e = k u u ,

11el Saaremaal, Saama kihelkondas, Sere=mõis., 3 p. 7. Wõru linnas. 10. Lemsi=linnas, Moisekaste=mõis. Wõru=maal, ja Walga=linnas. 15. Helme=mõis., 24. Waste=kose= ja Koosi=mõis., Wiru=maal. 27. Uue=mõisas, Willandi=maal. 28. Killingi=mõisas. 29. Lelle=mõisas. 30. Kaantso=mõisas.

M i h k l e = k u u ,

21el Abja, Tammiste= ja Torke mõis. Saa=

remaal. 4. Råbina=mõis. 6. Saakeperi=mõis=fas, Helme kih. 8. Rõuge mõisas ja Tartu linnas. 9. Adseli=, Kastna= ja Purtniko=mõis. 10. Mõnniste=, Patkul= ja Oidre=mõis. Paide=linn. Wanas Salatsis, Sõrgaweres ja Muhumaal, Suures mõisas. 13. Põdravere mõis. 14. Antso=mõis., Uue=mõis. ja Haap=falo=linn. 15. Kuresaare= ja Põltsamaa=linnas, Koorte= ja Salatsi=mõis. 17. Kirepil, Tartumaal. 18. Audru=mõis. 20. Wändra=mõis. ja Narwa linnas. 21. Paldiskis, Sån=no=mõis. ja Wolmeri=linnas. 22. Palmfi mõisas, Tallinna maal. 24. Tõhwi, Ei=hula=, Willandi= ja Wõru=linnas. 26. Sal=linnas, ja Kuresaare linnas. 29. Mihkli kiriku juures; Keblaste= ja Keila=mõis. Walga=Rakvere=, Tartu= ja Wastse=linnas. Pär=nus, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Tõde=lehtmes, Harjumaal nädal pärast Mihklit. Raplas, 1. reedel pär. Mihklit.

W i i n a = k u u ,

11el Heinaste mõisas 2 p. ja Kaarma Suures=mõisas. 4. Koloweres. 5. Råbinas ja Uwi=

nurmes, Lohusoo küla juures, 2 p. 6. Tar-
waste-mõis. 7. Võrus lina laat. 9. Lemsi
linn. ja Taali wabrikus. 10. Rõo-mõis. 11.
Wana Sackenhowi-mõisas. 13. Mlatškiwi
mõisa. 15. Luštivere- ja Weski-mõis. 16.
Wõnno-linnas. 18. Sindi mõisas. 19.
Kullinna mõisas, Tallinnamaal. 20. Wändra,
Kausa mõisas. 23. Wolmeri-linnas.

T a l w e = k u u ,

1st Tartus, lina laat. 10. Paides, lina
laat, 2. p. 6. Patti mõisas, lina laat. 10.
Mustwee-külas, ja Võru-linnas. 15. Wi-
galas, Läänemaal, lina laat, 2 p. ja Wolt-
weti-mõis. 20. Walga-linnas lina laat. 25.
Willandis ja Wolmaris lina laat.

J ö u l u = k u u ,

5mal Põdrameres, lina laat. 5. Rõbinaš.
10. Wõnnus, lina laat. Märjamaal, 3.
Kristuse tulemise püh. Pärnus, esmaspääl
ja teisipääl enne Jõulu. 16. Paides 2 p.
27. Waskas.

Uue aasta laul.

Wiisil: Jumal maa ja taewa Looja.

Jesand, tänu olgu Sulle
Sinu suure armu eest,
Et sell' aastal oled jälle
Kaitf'nud meid Su heldusest;
Sest Sind lauldes täname
Ja Su nime kiidame.

Muid uus päew ja aasta jõuudnud
Jälle kätte tulema;
Mitmed oled Sa siit nõuudnud
Wiimast aru tegema.
Et ma ilmas elan weel,
See on Sinu armu meel.

Ole Igi meile saatjaks,
Jesand, iga sammul pääl;
Ole meile juhatajaks
Kõikis paikus, igal a'al.
Kõik, mis ette wõtame,
Sinu nimel sünd'ku see.

Jumal olgu tänatud!

Üks aasta on jälle ära elatud. Silmad on mõndagi näinud, kõrvad kuulnud ja süda tunnud, rõõmu ja kurvastust mitmedelle olnud, kes omast warast ja peawarjust ilma jäänud, mis kurja kätte läbi ehk muul wiisil — osalt ka isienese hoolimata oleku ja hooletuse läbi — sündinud. Mõni rumal ütleb kohe, kui temale midagi kahju ehk häda sündinud: „See oli Jumalast nõnda antud! selle wastu ei wõi keegi parata!“ — Suhm inimene, kes nõnda ütleb! Olgu üks asi näituseks nimetatud: tahad sa nõrgast jääst üle minna ja teised keelawad üteldes, et see ei kanna veel mitte, aga sina ei hooli keeldu, kukud sisse! Kas see Jumalast antud on, kui sa isi just kui meelega surma eneselle otsid?! Ma ei hakka siin pikemalt seesuguseist asjust arutama sellepärast, et see juba suuremal hulgal' tuttav küllalt olema piaks.

— „Hoia isi, siis hoiab Jumal ka“, ütleb kirja sõna.

Dma Kalendre lugejaid, kes seda siinamaale lahkeste on wastu võtnud, täname kõigest südamest, ja loodame, et nüüd jälle meie sõbraks jääksiwad. Kui ehk mõnele mitte meelepärast pole olnud, palume ära unustada; sest kõide tahtmise järele ei jöua keegi teha, ega neid „ühe mütsi alla“ panna.

Inimene piab suures looduse peegles oma nõtra kaju waatama, siis õpib ta wigadusi enese külles märkama ja aegamööda parandama, muidu ei wõi tema täielikumaks minna ega sinna sihile saada, mis Looja temale ette on määranud.

„Mis on looduse peegel?“ küsib ehk mõni. Sellepääle wastan kohe: koolid, õpetlikud raamatud ja tähtsad ajalehed. Nendest wõib inimene juba küllalt omale waimuharidust saada; aga saäl on üks wiga paljude juures, millest mitmed ei hooli ega seda õieti järele ei mõtle, see on: t u i m u s, mis kui luupainaja nendest ära lahkuda ei taha.

Mad ütlemad üsna lausa: „Ah, mis tarkust m'ul muud tarwis on, kui terwis kääs, et oma tööd mõin teha ja igapäewast leiba saada?“ Nõnda räägimad tuima oleguga inimesed! Aga „napsi-naabre“ juures on ta wäga hoolas ja tähele panema, kudas saäl selle „kibeda-märjuse“ lugu on. Ta kuuleb kohe tema tahtmist ja maksab selle tarkuse eest hea meelega palju rohkem raha, kui tarwiliku tarkuse eest, mille jaoks ta kopekutki anda ei soowi! — Lõpetame seekord seda juttu ja soowime kõikidelle head õnnelikku uut aastat!

Mis kasu toob kirikus käimine?

Ta toob hingele ja wähest ka ihule hästi kasu, millest siin alamal ühe ihuliku kasust jutustada tahan.

Ühes külas elas üks waene lesta naine oma wiie lapsaga. Temale oli ka pisut põllumaad, ja selle tugil wõis ta eneselle ühte lehma pi-

dada. Aga elu-ülespidamine ei olnud sellegi pärast mitte kerge. Sest ükskord ei õnnistunud tema põld mitte, ja päälegi suri lehm ära! See oli lesele raske kanda; sest nälg wahtis uksest ja aknest sisse.

Ühel õhtul istus ta oma wiie lapsaga tuas, süda kurbtust täis. Enne kui magama läks, palwetas ta weel oma lastega kõigest südamest Jumalale. Aga kui hommiku ülesse ärkas, muljus mure jälle tema südant selle kuisimisega: „Kust piaksin ma leiba saama?“ — Nõnda edasi ja tagasi mõeldes puutus ehk kajas kiriku-kella helin tema kõrwu, mis teda wähegi trööstis ja selle mõttele wiis, et: „Kui mind ükskord ka siit ilmast ära kutsutakse, siis saab kiriku-kell ka minugi pärast hüidma! Parema oleks praegu ühes hädakannatajatega surra, kui elada!“

Tema wanem tüttar astus tuppa ja ütles: „Armas ema! kas lähed ka kirikusse? Ma tahan niikaua kodus ilusti järele waadata.“

Ema mõtles: „Kui ma „hail päiwil“ kirikus olen käinud, siis ma siis nüüd kurb-

mal päivil ei piaks minema?" — Seda tegi ta.

Kui ta kirikusse astus, istus ta ühe posti varju, et teised teda palju näha ei võiksid. Säär kuulis ta õpetajat rääkivat Sumala suurest heldusest ja armust; aga inimesed olla väga tühimata! Kui neile wahest ka mõni wiletsus päale tulla, siis mõista kohe Sumalale südi ja pidada isennast ilmasühtaks. Ta ütles: „Inimene ei ole midagi selle helduse ja armu wäär, n'agu Jakob tunnistas, kui ta Laban'i juurest ära tuli ja oma wenna Esau'i pärast kartuses oli, ja siis Sumalalt armu palus.“ (1. Mos. 32. p. 10. f.)

Seda kõik pani see kurw leff filmawett walades tähele ja jättis kõik oma mured Sumala hooleks, ning läks nõnda trööstitud südamega majasse.

Aga seda haledust ja nutmist, mis lesele kirikus oli, oli üks jõuakas talu peremees tähele pannud, mis väga tema südamesse mõjunud, aga siiski weel mitte diget põhja sa-

nud, mis lese südant nõnda koormab. Pärast aga päris tema kõik järele ja sai kätte. Sellest oli temale nüid küllalt, ja oli kohe mõteldud, mis nüid teha tuleb.

Kui seefama waene lesknaine õhtul piirutule walgusel oma lastega istus ja neid trööstis, et kui hoolega tööd teha ja kofku hoida, võida ehk jälle lehma saada. Aga sellel ajal kuulsidwad nemad õuues ühte lehma ammumist, mis neid jälle kurwaks tegi; sest nad mõtlesidwad: „See on ju wõera omadus!“

Korraga koputas keegi ukse taga ja warsti astus üks tundmata mees sisse ja ütles: „Armas naisekene! üks häa sõber saatis Sinule ühe lehma ja mõne koti täie wilja ja muud eluülespidamise tarwidust, ja weel palju tuhat terwiseid!“ Ja enne, kui naine küsida ja tänada sai, oli mees kadunud. Rõõmuga wiisidwad lapsed lehma lauta ja kandisidwad suure waewaga kotid tuppä, ning tänamist oli otse sata.

Teisel päewal tuli aga armuandide saatja isi sinna ja ütles: „Armas naine! Ma olen

Sinu õhkamist ja haledat kurvastust näinud, mis minu südant väga liigutas, ja järele pärinud. Sumal on mind õnnistanud, ja ma olen Temaale võlgu, ja seda võlga on Tema Sinule saatnud. Kui Su käsi ehk ükskord jälle heaste peaks käima, siis tead küll, mis Su kohus waeste vastu on!" Neid sõnu üteldes läks mees jälle oma teed.

Pärast hakkas naise käsi jälle paremine käima, ja ta ei unustanud siis ka oma häätegija sõna mitte ära.

Üigimese armastus.

Aastal 1866, heina-kuu 8. päeval, kui Preisi sõdagi Põõmi maal suurt lahingit oli mõitnud, kus palju oma elu isamaa eest ohwerdasid, ja pärast lahingit sellepärast moona woorid mitte nii ruttu sinna ei jõudnud, kui tarwis oli, siis saadeti salk sõamehi ümberkaudu moona otsima. Et aga rahwas

küladest ja peredest kõige loomadega ja waraga üles mägede päale sõahirmu eest olid põgenenud, siis ei leidnud need wälja saadetud moonaotsijad sõamehed midagi tarwilist. — Tuba neli penikoormad maad, oma lahingikohast, jõudsidwad nemad wiimaks ühe metsawahi juurde, kellele ka midagi enam ei olnud; see aga juhatas moonaotsijaid metsa taha, ühte suurte külasse, kust nemad leiba ja liha saidad.

Üks neist soldatitest tuli ühe waese inimese majasse weel leiba otsima, ja kui sisse astus, nägi ta ühte noort naisterahvast oma lastega põlwile maas Sumalat palumat, ja kuulis weel neid sõnu ütlemad: „Helde ja halastaja Sumal! Ära lase minu lapsi mitte nälga surra! Saada Oma ingele läbi imelikul wiisil meile toitu!“ — Kui soldat tупpa astus ja naine kobinat kuulis, ehmatas wiimane väga ära; sest ta kartis, et soldat neid nüüd ärasurmama saab. Aga asi ei olnud nõnda. Sest see soldat, kes tema haledat palwet kuulis ja sellelâbi tema tõsist hâda

tunda sai, ei olnud ka mitte „kiwise“ südamega ega halastamata, n'agu neid enamiste sõaajal on. Ta pööris kohe ümber, läks wankre juurde, tõi säält kaks terwet leiba ja hää tüki liha ning andis seda selle naisele, kes nüid seda sõameest ja Sumalat pisarsilmil südamest tänas.

Seda lugu oli see soldat ka oma naisele kodu kirjutanud ja ütelnud: „Ma usun seda tõeste, et Sumal selle waese naise palwet on kuulnud, ja wõtab ka teie palweid kodus kuulda, mis teie minu pärast Tema poole saadate! Sest, kust sõda läbi käib, sääl on ikka kõigesuurem häda ja nälg!“

Siia juurde lisame mõned sõnad neile noorte meeste le maanitsuseks, kes alles kroonu teenistusesse astuwad: mõtelge selle pääle, mis see sõamees tegi, ärge olge mitte armutumad waeste hädaliste wastu, siis päästab Sumal ka teid surmast ja hukatusest.

Ka on weel teisi Preisi sõamehi sellel ajal mitmedelle head teinud. Mõni soldat, kellele wiina anti, rüüpas küll pudelist ka, pani siis

laua pääle ja pistis kuldraha pudeli põhja alla ja läks isi oma teed. Mõned teised jagaswad oma kroonu leiba nälginud waestele ja jätiswad omad kõhud tühjaks, ja kõik, kes nõnda tegiwad, hoidis Sumal waenlase kuulide eest ja läksiwad pärast rahutegemist kodu oma naise ja laste juurde, kus suure rõõmupisaratega, Sumalat tänades wastu wõeti. Meed aga, kes armutumal wiisil waese rahwale waewa tegiwad, neid riisusiwad ja nende majad ära põletasiwad, jäiwad kõik enamiste lahingi platsile; sest Sumal ei olnud nendega. — Seda pidagu igaüks meeles ja wõtku õpetust; sest: „kudas sa lükkad, nõnda see läheb.“

Ühe aidamehe poja õnnetusest.

Üks S. mõisa aidamees, E. maakonnas, saatis oma 13 aastase poja, kirjaga ühte teise mõisa, mis säält 25 wersta eemal oli. Poisik läks rõõmuga teele, kanikas leiba karmanis

ja mõni kopikas saiaraha ka; mis siis wiga poisile teed kääja? mõtles ennast juba poole mõisniku olemat, muud, kui et t'al tõlba ega hobusid ei olnud, waid pidi aga oma kahe ratsudega sõitma. Lõuuneks jõuudis ta sinna nimetatud kohta. Mõisawalitseja ei olnud aga mitte kodus; pidi ootama.

Teisel päewal pärast lõunat, umbes kellu 4 ajal tuli walitseja kodu, luges kirja läbi, kirjutas teise wastu ja ütles poisile: „Eippa nüid, et sa enne õõd weel kodu saad.“ — Ega mõistlik inimene oleks ju seda armata wõinud, millal ta nüid enne õõd weel kodu pidi saama? sest see oli sügisene aeg, kus kella 6 ajal juba nii pime on, et „sõrmegi suhu pista ei näe.“ Aga mis walitsejal sellega asja oli? Ega küsinud ka seda, kas poisi koht tühi wõi täis oli. Poisi koht oli aga nii tühi, et esimene suutäis kõhust kohe läbi oleks kukkunud. Aga mis sinna parata?! muud, kui astus teele ja lompertas nõnda pool tosinaid werstasid ära, kui korraga suurt käära ja hõiskamist ühest teedäres seiswast talu-

pereft kuulis. Wist peeti saäl pulmi? sest nõnda moodi see käära oli, kuhu sekka ka wahel „hõiska pulmad, pulmad, uhtsahtsah!“ kõlas. Nüid oli poisile hää meel, ja pidi praegu ka ligi hõiskama, kui mitte tühi kess-paik seda 'poleks keelanud, mis nii tühi oli, et ennast ahju korstnaks oleks ära wõinud müija! Pois mõtles: „Dih! see on üks rõõmusõnum minule, mis ma praegu kuulen! — Nüid saan ma ometige ühe hää kõhu täie! — saija, liha, worsti, praadi (kupsist) ja magust õlut juua, et kõhunahk sirgu weenib!“ ja astus pitka sammudega pulmamaja poole. Poisile tuli juba eemalt kena meelitaw praehais ninasse, mis tema suud wett jookst'ma pani. „Mis kena hais!“ ütles ta isieneses; — „küll see wõib hää maitseada! Roh, ega siis mind ometige ilma ei jäeta, ju ma ikka midagit suhu pista saan. Loho sõge säh! Pulma koht! Sella ajal ei jäeta kedagist wõerast, kes sinna juhtub, ilma.

Oli juba üsna pimedaks läinud. Pois astus õnnewarawast sisse, pulmamaja poole.

Aga oh äpardust! — kuhu meel ei tää mõ-
 telda, säält tuleb õnnetus. — Suues oli
 suur kraam, kust sillatrump üle läis, ja et
 pime oli, ei osanud pois mitte keskelt silda,
 waid astus ladupuie otsade pääle, mis maha
 kaalusiwad ja teised otsad ülesse tõuusiwad,
 — pois kukkus „plaraki“ kraami, mis poo-
 leni wett täis oli! Nüid oli ta üsna „wirde“
 lastis! Aga paragu! sellele oli päris „wirtsja“
 magu! Ta katsus wälja ronida, ja kiskus
 kui kass, mõõda sawist kraami seinä ülesse-
 poole. — See oli üks raske teekond temale,
 sest kallas oli järsk ja libe. Ta pidi aga kúi-
 ned hästi wälja sirutama, enne kui ülesse,
 walli pääle sai. — Nüid istus ta maha,
 puhkas ja mõtles oma reisilugu järele, n'agu
 kes teab kui kauugel wõeral maal ära läinud
 oleks. Säält tuli temale äkiste kiri meelde,
 kas see weel kuuw pidi olema, mis ta õnneks
 seda oli. — Korräga kõlas üks „hurrah“ ja
 „hõissa pulmad!“ tema kõrwu. Mis nüid
 enam mõelda? Poisi meel läks jälle lahkes,
 kui ta enne kurw oli, tõuusi maast üles,

läks pulmamajasse ja istus koldeküüri pääle
 maha. Ükski ei pannud seda uut wõerast
 tähele, waid müllasiwad trillitralli lüües omal
 kõmbel edasi. Mõni jagu lugesiwad punase
 ja musta tähtedega ABD-raamatud ehk „sia-
 piibelt“, kus wana „sinekaela isand“ truuste
 nende keskel istus ja oma ametis õige wirt
 oli ja „piiblelugejate“ alumiste mõkade pääl
 tihti „karutamme“ kaswatas. — Pois seisis
 n'agu soola sammas, koldeküüri pääl, ja oo-
 tas, kas ehk keegi temale ka midagist mõka-
 libastust wõi keelemagust pidi tooma. Aga
 kui midagist uudist temale ohwerdada ei raat-
 situd, kosis ta ennast ahju taha nurka, wõt-
 tis omad märjad jalad lahti ja istus maha.
 Säält mõtles ta seda ja teist, mill wiisil wõiks
 omale kehakinnitust saada, sest küsima wõi
 paluma ta ei läinud, kas häbenes, kartis,
 wõi oli nii kangekaelne, seda ei tea. Aga
 waata, poisil oliwad isisugused mõtted pääluu
 sees auudumas. — Kui wäsimus pulmarahwa
 üle wõimust wõtma hakkas, läksiwad igaüks
 oma teed; noored peiud ja neiud läksiwad

ulualusid mõdda, pöönutamise paika otsima, wanad raukad ja eided jäiwad tuppä, kelle-
delle mõned sakselimbud sisse toodi, kuhu en-
did pööle sirutada mõiswad. Pulmakära jäi
ikka enam soiku. Kaks tallitajat koguswad
ülejäanud toidumära koku ja panwad ühe
lauudi pööle mis seina külles wärnade pöö-
li. Kui need oma tööga walmis oliwad,
laksiwad ära, ja nüid oligi muidu wäikne asi,
kui mitte need, kes enne magama läinud, nii
suurt norinat poleks teinud, mis üsna kole
kuulda oli.

Mis nüid poisile wiga noota wälja heita?
Ta laks tasakesse lauudi juurde, kaapis kää-
tega lauudid kaudu edasi ja tagasi, et tüki-
kese leiba kätte saaks, mis ikka see esimene
südamekinnitus piab olema. Aga seda ei
puutunud mitte tema näpude wähele. Mis
nüid hääks nõuaks? Kogemata juhtus tema
käsi ühe taldreku külge tõukama ja see puu-
tus jälle teise külge, mis üle teine korra kile-
sus. — Üks naine, kes seda läbi une kuulis
ja üles ärkas, mõtles et kaks seda teinud,

hakkas kõtsitama ja wälja ajama; aga pol-
nud kedagist. Nüid langes süid ilmasüita
„piitsabade“ ehk „terawninade“ (hiirede)
pööle. Naine uinus jälle magama, ja üsna
ilma mureta.

Et küll esimene nooda heitmine poisile nurja
läks, mõttis ta siiski nõuaks weel teistkorda
õnne katsuda. „Ükskõik“, ütles ta isieneses,
„mis muul esimese rapsuga aga kätte juhtub,
pähkan ma ära, olgu taldreks wõi waagen —
ju saäl sees ikka midagist on, mis suhupiista
sunnib!“ Ta ootas weel tüki aega. Kui
kõigeparema uneaeg oli, laks ta suure joonega,
mõttis lauudi serwast kinni ja tuetas jalad
seina wästu, siis weel üks kammel maad üle-
malle — juba puutus käsi wõii külge. Aga
tuline silk! kärwa õnnetust! Hirmsa kolina
ja plarinaga kukkus lauudi ülewelt maha,
ning kahejalgne „piitsahännames“ jäi selite
alla. Kui wälk, kargas ta maast jälle ülesse
ja oli filmapilk oma endises urkas, kus ta
wagusi kuulama jäi, mis nüid saab.

Magajad ehmatasivad nõnda ära, et mõni õrna werega üsna pool surnuks jäi. Kui jälle toibunud olivad, waatasivad n'ad üksteise filmi ja küsisivad, mis see tähendama pidi ja mis plarin see oli? Wanad naised ütlesivad: „See ikka wist midagi tähendab — kas surewad peigmees ja pruut ära, wõi tähendab see suurt wiljaikaldust.“ — No, eks ta ole ebausulistele ikka suur tähendus. Kallis aeg! — niisugune hirmus mürin!

Nüüd rääkisivad mõned ka, kuidas keegi seda õnnetust maitseada saanud. Üks wanadlane naisekonks, kellele lõuameeder natukene lodew (lahti) oli, platerdas suure häälega: „Mina mõtlesin: no nüüd on wiimnepäew juba käes! taewas laguneb ära ja pilwetükid kukuvad mulle wastu nagu! Sumal ole mulle patusele armuline!“

Need arwatud pilwetükid ei olnud muud, kui lihasküldi tükid, mis kausi seest wälja kukusivad. Mõned arwawad, et pilwed tarretanud lihaleeme sarnatsed on, mis aga mitte tõsi 'pole.

Selle kõlina ja pragina pääle jooksiswad nüüd kõik pulmalised kokku. Kes seda kuulisivad, imetelesivad wäga selle üle. Mõned ütlesivad: „Kas wist ajas maha!“ — „Kas jah!“ ütles üks teine, — „aga kahejalgne kas. Siia tuli eila õhtu üks mõeras poisike ja nokutas koldekivi pääl, kust ta pärast ahju taha ronis. Ehk wõib praegu alles sääl olla, — waatame järele.“ Nüüd mindi poisi otsima, ja waata — sääl ta oligi, mehike! Aga kes wõis tõeste tema süüks tunnistada? Poiss näitas raskeste magawad, ega liigutanud silma-ripsedki, kui teised sinna tulivad. N'ad küsisivad temalt, aga poiss arwas seda mitte täadwad, kelle süi see on. No mine wõta nüüd kinni, kelle temp see wõis olla. Aga mis üks ei mõista, mõistab jälle teine. Üks karusekhiwamees, kes 20 aastat kroonut teeninud arwas olewat, ja selle eest eneselle „maa-kirwe“ nina alla saanud, ütles: „Waadake esite ta riided ja käed järele, kas sääl ehk mitte mõnda märki külles leida 'pole.“

Waat' säh sull lopš kõrwa juurika pihta!
Poisi käed oliwad üsna paksu wõiiga koos.
Mis nüid enam tunniustumehi tarwis? Asi
oli selge — poisš süidlane. Nüid wiidi teda
torni; aga kus kohta? — Mõtelge — lam-
mašte ja wasikate lauta!

Kurjategija oli nüid luku taha pandud ja
pulmalised lakkiswad tuppä, kus n'ad selle
pragina mälestuseks „karakast“ (wiina) rui-
pasiswad, siis heidedi weel natukene koidu-
unele. No muidugi, seda kulus weel ära!

Hommiku, kui walgeks läks, lakkiswad tüd-
rukud lauda juurde loomi tallitama. Ja kui
n'ad lammašte lauta astusiswad, leidiswad
n'ad jälle midagi uudist. Wana sarwik lam-
mas ja suur punane wasikas oliwad sirgu
maas, toš wälja läinud! — „Kas ta 'pole
jälle temp! Tuline pirakas, mõta sina poisši
weel ära! misuguse kurja ta jälle walmis
teinud!“ karjusiswad tüdrukud ja jooksiswad
suure kisaga tua juurde ning teatasiswad seda
peremehele. Peremees läks lauta, wõttis
poisi tuttipidi finni, raputas teda, et jalad

wilpusiswad all, ja káratas: „Mis pagana
tempu sa siin jälle oled teinud?“ Poisš ütles:
„Mis ma siis hirmuga pidin tegema, kui
„wana sarwiline“ pimedas lautas mu kallale
tuleb, keda ma kuradi armasin olewat?! Ma
sain ühe poole aiateiwast kätte ja serwasin
t'ale sellega kohe õnneks sarwede wahale —
— kriiksus weel korra — oligi wait. Mull
oli hää meel, et saatanašt lahti sain. Aga
näe raibet! — Natukese aja pärast hakkas
üks jälle minu jalgu lakkuma ja tõmmas
kolm korda keelega minu jala säärt mõõda
ülešse. Mull oli suur hirm, mõtlesin et
kurjadwaimud mind nüid lausa kiusama tu-
lewad! Kas sellest küllalt ei mõjunud, et
ma ühe juba maha löin? Aga sa põrgu
fortš! Küll ma sinule kaa oma põõna an-
nan, kui mind rahule ei jäta! áhwardasin
ma teda. Aga mis ta saatanas šest hoolis!
lakkus aga edasi. Nüid tõmmasin wemla
winna ja wirutasin umbes ühe tubli plaksu
wastu pääd, et aga rõõgatas — ja oligi
wait. Pääle seda ei julgenud keegi mind

enam kiusama tulla ja olin rõõmus, et rahul sain olla."

"Dota sa sortsilase sulane!" káratas peremees. "Küll ma su wabandamise tahan náidata! Sa piad m'uga nüid mõisa tulema, kus sa ühe tubli soolase keretáie piad saama, ja su isa piab mulle weel sinu kurjateu eest 25 rubla kahju tasuma."

Peremees laskis hobuse wankre ette panna ja sõitis poisiga mõisa, hárri juurde. Sáiál kaebas ta waljuste poisi páále ja páris, et hárri poisi isat sunniks, temale 25 rubla kahjutasumist maksuma. Hárri ei lausunud selle páále kedagi, waid kuulas enne poisilt lugu járele, ja kui tááda sai, wóttis ta 25 rubla wálja ja andis poisile üteldes: "See on sinu hirmutundmise palk, mis minewal óósel tunda said. — Aga sina", ütles ta peremehele — "sina piad seda raha mulle jálle tagasi maksuma, selle trahwiks, et sa poisí nónda hirmutanud oled. Kolm páewa annan aega. Aga kui sa seda ei táida, siis tuleb sulle pahem lugu kui see — ja nüid

mine!" Sellega oli kóhus mõistetud, ja peremees láks isieneses kirudes ja kahetsedes kodu. Poiss, kui t'al mõisast süia oli antud, láks rõõmuga oma teed. Tema wanemad olivad tema káua áraoleku párast mures olnud, aga nüid, kus n'ad teda alles tubli ja terve náginud ja 25 rubla raha taskus ka, siis oli nende rõõm suur, ja isa kirjutas kóhe rahaandjale pitka tánufirja.

Tululifud ópetused.

Liimi tugewaks teha, et ta hásti kinni piab ja ka, et ta káua seistes sandiks ei láhe, pandku natukene Glycerini (glitserini) sekka, siis ta on háá.

Kase koor, enam weel, kui wársked kase lehed, kui neid jala põhjade (tallade) páále pannakse, hoiab higitamise eest.

Puhaštud põletud wiin on hää reisi
pääs sisse wõtta (aga mitte ülearu), wäljast
poolt on tema siis ka wäga hää, kui ihu
märjaks riiega on saanud ja siis wiinaga
ihu üleüldse peset.

Muna rebu on siis hää, kui hää ära
ja raske rääkida on. Wõtku üks muna kol-
lane ehk rebu ja segagu peenikeseks tõugatud
kantsuhkruga ära ja wõtku sisse. — Ka ai-
tab seesama ülemal nimetud rebu, kui soja
wee ja 2 teelusika täie rummiga ära sega-
takse, kellel raske hingamine ja läkastaw kõha
on. — Nii valmistatakse rebust ka ühte
salwi, kui seda lina-seemne õliga segatakse,
seda siis linase riide pääle määratakse ja
haawade ehk ära õerunud kõha pääle pannakse.
— Külmetanud kõha pääle on rebu siis jälle
tulus, kui seda tärpetini ja meega segatakse.

Sõnajala juur, kui seda ära kuiva-
tatakse ja peeneks tõugatakse ning sisse wõ-
takse, on hää abirohi paelusfi (Bandwurm)

wastu, mis iga inimese sees on ja mõnele
palju waewa teeb.

Kaeratangud meega ila sarnatseks ära
keedetud, on hää juua, kui kõha, kõht lahti,
walus kusemine, kõhu krambid ja kõhutõbi
on. Ka kaelahaiguses aitab see.

Pargitud jänese nahk pannakse karmu
poole sinna kõha pääle, kus jooksjä on, see
wähendab hästi valu.

Heeringa niisk ehk piim on wäga
hää, kui hää ära ehk kure haige, seda siis
hommiku tubliste süiaakse leiba pääle mää-
ritud.

Korgi pulwer on wäga hää kange pää-
walu ja sandi kõhuseedmise vastu. Kork
põletatakse hästi kindla sawipoti sees nõnda
ära, et see enam ei õhku, siis õerutakse tal-
dreku pääl peenikeseks ja segatakse piima ehk
meega ja wõetakse wäikesse sõõma lusika täis
sisse, üks, kaks ehk kolm korda, kuida tarwis
on; aga mitte ühe korraga.

Kadaka marjad on üleüldi mitmesuguste haiguste vastu väga mõnus rohi. 1 loot marju ja 1 nael wett, keetku, kunni pool osa sellest weel järele jääb, ja joogu siis taasi haawalt seda. Kadaku enese suitsetamine tubades, on ka väga hääd.

Nalja tilgad.

Kohtumees: Kuule, Peeter, sind on kaebatud, et sa Käu Kuštase piibu olewat ära warastanud?

Peeter: Warastanud? Ei! Aga seda tegin ma küll, et seda püssiga puruks lastkin, kui ta ülesse wiskas.

Kohtumees: Kas sulle jahipiletit on ka?

Peeter: Ei! Mis tarwis seda? Ega piip jänest ega põder 'pole.

Kohtumees: No mine siis pääle; teine kord piad eneselle piibujahi pileti ostma.

Üks Türgi kindral suuruksas, kui Wenega sõda oli, et tema iga kord ikka saäl seisnud, kus kõige tihedamini kuulisi olnud. — „Kus see siis oli?“ küsis üks tema seltsimeestest uskmataalt. — „Ma olin kuulide kasti taga!“ kostis kindral.

Ema: Kuule, Ottu, kui sa hääd laps oled, siis ma annan sulle kaks saia, kui mitte, siis saad sa ühe.

Ottu: Aga, ema, mis sa siis nende teis-tega tegema hakkad?

Hans (ühel kewadisel hommikul): Kui nõndawiisi weel paar päewa wihma sadab, siis ajab kõik mullast wälja.

Peeter (kohkudes): Sumal hoidku! Mull on kaks naist mullas!

Üks wana naisterahwas kuulis, kui uut firikufella helistadi, ütles ta oma mehele:

„Selle kellaal on väga peenikene ja madal
hää! — „Eas' ta aga olla!“ kostis mees,
„kui ta ükskord ka nii wanaks saab kui sina,
küll ta siis jamedamine ja waljumine hüiab!“

Üks ihnuš isa, kes isi ei raatfinud oma
kõhtu täis süia, ega annud lastele ka mitte
niipalju, kui tarwis oleks olnud, küsis kord
sõõma laua juures oma 10 aastase pojalt:
„Miseks tahad sa ükskord saada?“ — „Et
ma kõhu täis saaks süia!“ kostis poeg.